

PEAME TEILE ANTUD LUBADUST

PEAME TEILE ANTUD LUBADUST

Alates 2019. aastast on von der Leyeni komisjon kõvasti pingutanud, et toetada ELi noori ja aidata neil edu saavutada. Teie olete tulevased juhid ja meie ühiskonda panustajad!

Pakkudes noortele haridus-, tööhõive- ja liikuvusvõimalusi, tahame anda neile võimaluse kujundada oma tulevikku ning muuta Euroopa kaasavamaks, jõukamaks ja kestlikumaks.

ÕPI HOOLEGA!

HAARA PARIMAT!

Euroopa haridusruum kõrvaldab tõkked ELi riikide vahel ja toob noorteni parimad haridusvõimalused kõikjal Euroopas. Haridusruumi **on muudetud** kaasavamaks, digitaalsemaks ja keskkonnahoidlikumaks, nii et noored saaks sukelduda seiklustesse välismaal ja kohtuda õpingute käigus uute inimestega!

PROGRAMM „ERASMUS+“

See on nüüd kaasavam, digitaalsem ja keskkonnahoidlikum ning kas teate – programmi „Erasmus+“ eelarvet on aastateks 2021–2027 peaaegu kahekordistatud. See tähendab, et veel miljonid noored saavad võimaluse õppida välismaal ülikoolis või osaleda kutseõppes või noortevahetuses. Ja tõesti – osaleda saavad ka õpetajad!

Samuti on ELis kasutusele võetud digitaalne **Euroopa üliõpilaspilet**, mis aitab muuta õppereisi sujuvamaks ja annab parema juurdepääsu ülikoolilinnaku teenustele.

REISIMINE JA EUROOPAGA TUTVUMINE

Komisjon on aidanud luua kõikjal ELis Euroopa ülikoolide **liitused** ja panna püsti ülikoolidevahelisi ülikoolilinnakuid. Samuti teeb komisjon ülikoolidega koostööd **Euroopa teaduskraadi** vallas, mis aitab noortel liikuda sujuvamalt eri Euroopa riikide ülikoolide vahel.

Tänu algatusele „**DiscoverEU**“ on enam kui 250 000 18-aastast saanud võimaluse reisida rongiga kogu Euroopas ning tutvuda selle mitmekesisuse ja rikkaliku kultuuripärandiga.

LEIA OMA KOHT MAAILMAS

ANNAME KÕIGILE VÕIMALUSE

Kui olete alla 30-aastane ja jäänud töötuks või just kooli lõpetanud, pakub tuge ELi [tugevdatud noortegarantii](#).

Te peaksite saama nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või kooli lõpetamist kindla tööpakkumise, jätkata õpinguid või asuda õpipoisiõppesse või praktikale.

Samuti soovime, et saaksite leida sobiva töökoha. Näiteks 2023. aastal pärines 45 % ELi elektrist taastuvatest energiaallikatest, mis tähendab, et rohelise energia sektoris on loodud tuhandeid uusi töövõimalusi.

IGAÜKS ON KAASATUD

Koos enam kui 2 500 puudega inimesega on ELis võetud kasutusele uus [kogu ELi hõlmav puudega isiku kaart](#). Puudega inimeste reisimine kogu ELis on muutunud lihtsamaks!

Samuti on võetud vastu [LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia](#), mis aitab paremini kaitsta LGBTIQ kogukonna õigusi, et igaüks saaks kõikjal ELis iseendaks jääda.

ÕPIPOISIÕPE JA PRAKTIKA

[Euroopa Õpipoisiõppe Liidu](#) liikmed töötavad selle nimel, et pakkuda rohkem ja paremat õpipoisiõpet kogu Euroopas (ja kaugemalgi).

Samuti on komisjon teinud [ettepaneku](#) tugevdada praktika kvaliteediraamistikku, tagades kõigile praktikantidele õiglase palga ja haavatavate rühmade kaasatuse.

TERVE ELU

EL HOOLITSEB TEIE JA TEIE LÄHEDASTE EEST

Vähktöbi nõuab miljonite inimeste, sealhulgas noorte elusid, ometi on 40 % haigusjuhtudest ennetatavad. Kuigi ravi on muutumas paremaks ja üha enam inimesi saab vähist jagu, soovib EL oma [vähktövevastase võitluse kava](#) abil parandada ennetust, söeluuringuid ja ravi kättesaadavust.

EL teeb tööd ka selleks, et parandada vähipatsientide ja vähktövest jagusaanute elu, ja on toonud kokku noored kõikjalt Euroopast, et nad saaksid üksteisega jagada oma üleelamisi ja muresid.

Kampaaniaga [#UnitedinProtection](#) näitab EL, kuidas väikestel tegudel, näiteks vaksineerimisel, on tohtu mõju. Ärge põdege, vaktsiinid on ELis ohutud, olgu tegu siis gripisüstiga või inimese papilloomiviiruse vaktsiiniga.

VAIMNE TERVIS

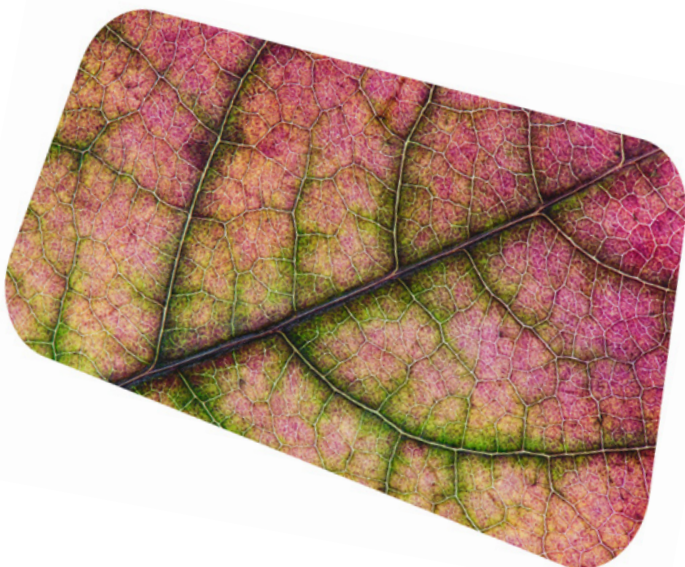
Vaimne tervis on niisama oluline kui spordisaalis rabamine või tervislik toitumine.

Vaimset tervist tuleb võtta [tõsiselt](#) ja keskenduda noortele. Lõpetada tuleb sellest rääkimisega seotud häbimärgistamine. Vaimset heaolu mõjutavad nii paljud asjad – alates elukohast kuni töökohani, mistõttu seab komisjon uue poliitika kujundamisel ja uute õigusaktide kavandamisel vaimse tervise esikohale.

LAIEM VAADE

Tervis ei ole üksnes isiklik asi – seda kujundab meie keskkond. Seetõttu on EL piiranud [mikroplasti](#) kasutust ja [mürareostust](#) ning keelanud [kahjulikud ja vähki tekitavad kemikaalid](#) – see aitab kaitsta inimeste tervist ja ühtlasi hoolitseda planeedi eest.

HOOLITSEME MAAILMA EEST

KLIIAMAMÄÄRUS ELAMISVÄÄRSE KESKKONNA SÄILITAMISEKS

EL soovib saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsust ja jõuda selleks ajaks kasvuhoonegaaside nullnetoheiteni. [Kliimamäärusega](#) sai sellest ametlik eesmärk. Oleme juba praegu teinud olulise sammu [heitkoguste vähendamiseks](#) 2030. aastaks.

TEGUTSEME TEISITI

Hool planeedi eest nõuab, et mõtleksime uuesti läbi selle, kuidas me asju teeme.

Komisjon on käinud välja kava [moe keskkonnasõbralikumaks](#) muutmiseks ja surunud maha rohepesu, et teid ei peibutataks ostma „keskkonnasõbralikku“ kaupa, mis seda tegelikult ei ole.

Samuti on tehtud nii, et toodete äraviskamise asemel oleks lihtsam ja odavam asju parandada. Eesmärk on vastupidavad ja [parandatavad tooted](#), et saaks öelda hüvasti äraviskamiskultuurile.

Ja kui jutt juba sellele läks, tuleb mainida ka, et ELis on [keelatud ühekordselt kasutatavad plasttooted](#), kui on olemas kestlikud ja taskukohased alternatiivid.

ENERGILISELT EDASI!

ELis minnakse üle puhtale energiale ja [vähendatakse energiatarbimist](#). Võite hingata kergendatult, teades, et õhk on puhtam ja planeedi eest on hoolt kantud.

VÕRGUS SEES

KOGU TÄHELEPANU TEHISINTELLEKTILE!

Tehisintellekt on äge, kuid keegi ei soovi, et see ülekäte läheks. Me ei taha küll kelkida, kuid ELi [tehisintellektimäärus](#) on maailma esimene õigusraamistik, millega tagatakse, et tehisintellekt ei riku inimõigusi, ohutust ega eetikapõhimõtteid.

SUURED PLATVORMID

Sama kehtib suurte digiplatvormide kohta. ELi [digiteenuste määrus](#) aitab tagada, et platvormid käitleksid oma veebisaite vastutustundlikult, mõeldes ka oma tegevuse vaimse ja füüsilise mõju peale.

Küberkiusamisest ja igasugu kahtlasest sisust saab kohe teada anda. Lisaks on kõik kaitstud vaeuudiste eest ja saavad vabalt oma mõtteid avaldada.

UUENDUSED

Digiteerime teie elu selliste asjadega nagu [digikukrud](#), mis võimaldavad turvalist veebipõhist isikutuvastust ja jagada dokumente. Samuti võime öelda hüvasti laadijatega seotud kaosele: 2024. aasta lõpuks kasutavad kõik ELis müüdavad uued telefonid, tahvelarvutid ja kaamerad [USB C-tüüpi laadimispesa](#). [Virtuaalmaailma](#) sukeldudes edendame loojate oskusi ja algatame noortega arutelu selle üle, kuidas [aidata lastel ja noortel internetis turvaliselt käituda](#).

MAAILM RAHUS

KÕIK ON OMAVAHEL ÜHENDATUD

Hoida kokku kogu muu maailmaga on olulisem kui kunagi varem.

Tänu [noorte tegevuskavale](#) ning [ELi arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamise programmile](#) on miljonid noored saanud võimaluse osaleda üleilmsete probleemide arutamises oma eakaaslastega.

KUIDAS SEE TOIMUB?

Kui oled 18–35-aastane, aita [Euroopa solidaarsuskorpus](#) sul osaleda vabatahtlikus tegevuses või praktikas, samuti leida tööd või liituda kohalike projektidega, mis toovad kaasa muutusi. Hiljuti [suurendas EL](#) toetussummasid, et leevendada inflatsiooni mõju ja tagada projektide jätkuv rahastamine.

Samuti võite kandideerida [noorte mõttekodadesse](#). Need mõttekojad on noorterühmad, kes nõustavad ELi institutsioone noorte osaluse ja mõjuvõimu suurendamise küsimustes mujal maailmas.

AITAME UKRAINAT

Alates sissetungi esimesest päevast on EL täiega Ukrainat toetanud ega kavatse järgi anda.

Praeguseks on antud rohkem kui 4 miljonile Ukraina pagulasele turvaline varjupaik ja [õigus](#) ELis õppida, töötada ja elada. Tuhat tänu teile kõigile, kes te aitate programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse [projektide](#) kaudu Ukraina pagulastel end koduselt tunda!

EL on eraldanud programmile „Erasmus+“ lisavahendeid, et aidata Ukraina üliõpilastel kohaneda kõikjal ELis oma uue õpikeskkonnaga.

Samuti on käivitatud [koolihariduse platvorm](#), kus ELi riigid saavad jagada nõuandeid Ukraina noorte pagulaste vastuvõtmise kohta oma koolides.

LÄHIS-IDA

EL teeb koostööd kohalike ja ülemaailmsete partnerite, ÜRO ja valitsusväliste organisatsioonidega, et kiirendada humanitaarabi kohaletoometamist Gazasse igal võimalikul viisil – maismaad ning õhu- ja mereteed pidi. EL toetab jätkuvalt tsiviilelanike kaitset ja püsivat rahu, mis austab kooskõlas ÜRO väljendatud seisukohaga ideed, et kaks riiki eksisteerivad kõrvuti.

KUIDAS TE OLETE KAASA LÖÖNUD

TEHKE OMA HÄÄL KUULDAVAKS!

EL pühendas noortele terve aasta: 2022. aasta oli [Euroopa noorteaasta](#) ja see muutis totaalselt noorte osalemist ELi poliitikakujundamises.

Oleme hoolitsenud selle eest, et noored saavad nüüd rohkem kui kunagi varem osaleda ELi demokraatlikes protsessides. ELi poliitika kujundamisel kasutame noortekontrolli, nii on kindel, et võetakse arvesse poliitika mõju noortele. Lisaks saate nüüd osaleda kõrgetasemelistes [poliitilistes dialoogides](#) ja rääkida otse Euroopa Komisjoni liikmetega.

ELil on ka omaette [noortestrategia](#). See on koos teiega ja teie jaoks välja töötatud kava, milles kirjeldatakse, kuidas EL teeb koos kohaliku ja riikliku tasandi Euroopa ametiasutustega koostööd, et võimestada noori osalema demokraatlikus ühiskonnas. Hoiame koos teiste otsustajatega teiega pidevalt ühendust [noortedialoogi](#) tegevuste kaudu.

Samuti on EL taganud noorte osaluse demokraatlikel osalusüritustel: kolmandik uue põlvkonna [Euroopa kodanike paneelaruteludel](#) ja [2021.–2022. aasta Euroopa tuleviku konverentsil](#) osalejatest on juhuslikult valitud noored kõigist 27 liikmesriigist. Teid ei valitud? Pole hullu: [kodanike kaasamise platvorm](#) on avatud ja ootab teie panust!

VALEDEST JA PETTUSTEST HOIDUMINE

Kuidas tabada tõde? EL aitab teil ära tunda võltsuudiseid ja desinformatsiooni ning sellele reageerida, näidates, kust saab päris infot ja millised on päris meediakanalid.

Samuti hoolitseme ELis selle eest, et veebiplatvormid asuksid võitlema desinformatsiooni vastu – ohjeldades valesid, mis tekitavad vihkamist ja segadust – ning toetame faktikontrollijaid, nagu [Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus](#).

Vaatluskeskus on kogu Euroopat hõlmav ulatuslik võrgustik, kuhu kuuluvad teadlased, faktikontrollijad ja meediaspetsialistid, kes püüavad üheskoos avastada desinformatsiooni ja selle vastu võidelda. Nende ülesandeks on paljastada võltsuudiseid, et säilitaksime külma närvi ja hoiduksime vihkamast.

TEHTUD ON PALJU

Tuhandet noort erinevatest Euroopa paikadest kogunevad [Euroopa noortenädalale](#) ja [Euroopa noorteüritusele](#), et pidada olulisi arutelusid tuleviku üle. [Demokraatiasfestivalidel](#) on teil võimalik rääkida otse ekspertide ja ametnikega.

[Algatus „Noored Euroopa saadikud“](#) on võrgustik, mis ühendab teid eakaaslastega kandidaatriikidest ja potentsiaalsetest kandidaatriikidest.

Algatuse [„Uus Euroopa Bauhaus“ tulevikulootuse auhinnaga](#) toetatakse teie suuri ideid lahedate ja kestlike eluruumide loomiseks. See on võimalus näidata oma ideed keskkonnahoidlikumast ja kaasavamast maailmast.

LISATEAVE:

Õpinurk
EList lihtsalt ja arusaadavalt

Euroopa Komisjon
Kontakt: COMM-A2@ec.europa.eu
Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024
©Euroopa Liit, 2024 (CC by 4.0)

Illustratsioonid: © Adobe Stock

PDF: ISBN 978-92-68-16351-1

doi:10.2775/728259

NA-05-24-369-ET-N

